

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/ ม/๖๓๕

สลด.

ส่ง : กพต.

รับที่ : ๘9748/64

กพต. รับที่ ๒๐๑

วันที่ ๑๐ มิ.ย. 2564

ก.ย. 2564 เวลา 13.50 น.

เวลา 14.๐๑

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

พ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการ เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. รายงานการประชุม เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๙ แผ่น
 ๒. แบบรายงานความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จำนวน ๓ แผ่น
 ๓. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการ

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่องข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง มาเพื่อคณะกรรมการดำเนินการ

๑.๒ มติคณะกรรมการหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อศึกษา...

เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะ กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง โดยให้กระทรวงยุติธรรมสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓.สาระสำคัญของเรื่อง

๓.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง โดยมีประเด็นพิจารณา ดังนี้

๓.๑.๑ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓.๑.๑.๑ คณะรัฐมนตรีควรพิจารณาเห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม มีสาระสำคัญเพื่อให้มีการบันทึกภาพและเสียงของพนักงานสอบสวนทุกประเภทในระหว่างการตรวจค้นและจับกุมเพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกัน และลดความเสี่ยงของการกระทำทรมานต่อบุคคลต้องสงสัย อีกทั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมากยิ่งขึ้น

๓.๑.๑.๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรกำหนดมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันและตรวจสอบเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีบุคคลต้องสงสัยถูกทำร้ายร่างกายระหว่างการตรวจค้น จับกุม และควบคุมตัวไว้เพื่อสอบสวนในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาจกำหนดให้มีการตรวจร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัวโดยแพทย์ ก่อนที่จะส่งตัวให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

๓.๑.๒ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรพิจารณาให้มีระเบียบปฏิบัติโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องบันทึกภาพและเสียงระหว่างการตรวจค้นและจับกุม โดยเฉพาะการควบคุมผู้ถูกจับไว้เพื่อทำการสอบสวนเป็นเวลาไม่เกินสามวันให้ทำได้เฉพาะ ณ สถานที่ทำการของเจ้าพนักงานผู้จับกุม โดยต้องติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) บันทึกภาพและเสียงระหว่างการควบคุมตัวด้วย

๓.๒ กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการตามข้อสั่งการของรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี โดยจัดประชุมหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานกิจการยุติธรรม และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำร้ายร่างกายและยึดทรัพย์สินโดยไม่บันทึกลงในบัญชีของกลาง โดยที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

๓.๒.๑ ประเด็นข้อเสนอแนะตามข้อ ๓.๑.๑.๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า การบันทึกภาพและเสียงของพนักงานสอบสวนทุกประเภทในระหว่างการตรวจค้นและจับกุม เป็นกลไกที่สำคัญในการคุ้มครองป้องกัน และลดความเสี่ยงของการกระทำทรมานต่อผู้ถูกจับและก่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจในชั้นตรวจค้น จับกุม ซึ่งในปัจจุบันมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดแนวทางในการบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญาไว้แล้ว อย่างไรก็ตามการบันทึกภาพและเสียงในทุกคดีอาจยังไม่เหมาะสมเนื่องจากในสถานการณ์ของการตรวจค้น จับกุมอาจมีประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ จึงอาจกำหนดเป็นข้อยกเว้นในบางคดี โดยควรกำหนดให้ใช้การบันทึกภาพและเสียงในเฉพาะคดีสำคัญ และควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการบันทึกภาพและเสียงอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การจะกำหนดให้มีการบันทึกภาพและเสียงถือเป็นหน้าที่ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัตินั้น ควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ต่อไป

๓.๒.๒ ประเด็นข้อเสนอแนะตามข้อ ๓.๑.๑.๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีกลไกในการคุ้มครองผู้ถูกจับ โดยพนักงานสอบสวนมีหน้าที่และอำนาจส่งตัวผู้ถูกจับให้แพทย์ตรวจร่างกายหากเห็นว่าผู้ถูกจับถูกทำร้ายร่างกาย รวมถึงการมีนายความในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาด้วยแล้ว

๓.๒.๓ ประเด็นข้อเสนอแนะตามข้อ ๓.๑.๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการยืนยันความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และคุ้มครองผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ในขั้นนี้หน่วยที่เกี่ยวข้องจึงเห็นพ้องด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดำเนินกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนต่อไป

๔. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วขอเรียนเสนอความเห็น ดังนี้

๔.๑ ประเด็นข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า การบันทึกภาพและเสียงของพนักงานสอบสวนทุกประเภทในระหว่างการตรวจค้นและจับกุม เป็นกลไกที่สำคัญในการการคุ้มครองป้องกัน และลดความเสี่ยงของการกระทำทรมานต่อผู้ถูกจับและก่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจในชั้นตรวจค้น จับกุม ซึ่งในปัจจุบันมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดแนวทางในการบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญาไว้แล้ว อย่างไรก็ตามการบันทึกภาพและเสียงในทุกคดีอาจยังไม่เหมาะสมเนื่องจากในสถานการณ์ของการตรวจค้น จับกุมอาจมี

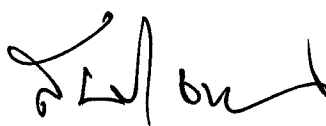
ประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ จึงอาจกำหนดเป็นข้อยกเว้นในบางคดี โดยควรกำหนดให้ใช้การบันทึกภาพและเสียงในเฉพาะคดีสำคัญ และควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการบันทึกภาพและเสียงอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การจะกำหนดให้มีการบันทึกภาพและเสียงถือเป็นหน้าที่ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัตินั้น ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ต่อไป

๔.๒ ประเด็นข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรกำหนดมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันและตรวจสอบเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีบุคคลต้องสงสัย ถูกทำร้ายร่างกายระหว่างการตรวจค้น จับกุม และควบคุมตัวไว้เพื่อสอบสวนในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาจกำหนดให้มีการตรวจร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัวโดยแพทย์ ก่อนที่จะส่งตัวให้พนักงานสอบสวน ดำเนินคดี พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีกลไกในการคุ้มครองผู้ถูกจับ โดยพนักงานสอบสวนมีหน้าที่และอำนาจส่งตัวผู้ถูกจับให้แพทย์ตรวจร่างกายหากเห็นว่าผู้ถูกจับถูกทำร้ายร่างกาย รวมถึงการมีทนายความในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาด้วยแล้ว ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบการดำเนินการในประเด็นนี้

๔.๓ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนในการกำหนดให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องบันทึกภาพและเสียงระหว่างการตรวจค้นและจับกุม โดยเฉพาะการควบคุมผู้ถูกจับไว้เพื่อทำการสอบสวนเป็นเวลาไม่เกินสามวันให้ทำได้เฉพาะ ณ สถานที่ทำการของเจ้าพนักงานผู้จับกุม โดยต้องติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) บันทึกภาพและเสียงระหว่างการควบคุมตัว พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการยืนยันความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และคุ้มครองผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ในขั้นนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเห็นพ้องด้วยกับข้อเสนอแนะดังกล่าว ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดำเนินการกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานอย่างชัดเจนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๓๐๒ (รัฐกานต์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ capnet@moj.go.th